sosyalciniz.wordpress.com

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

TBMM'NİN AÇILMASI

Püf noktalar & Püf yorumlar

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

- 16 Mart 1920'de **İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından resmen işgal edilmesi ve Mebusan Meclisi'nin dağıtılması, I. TBMM'nin açılmasına zemin hazırlamıştır**.

- Mustafa Kemal 19 Mart 1920'de bir genelge yayınlayarak İstanbul'un işgalini protesto etmiş; **Ankara'da yeni bir meclisin açılacağını, Anadolu'ya kaçabilen milletvekillerinin Ankara'da açılacak olan Millet Meclisi'ne katılabileceğini** bildirmiştir.

Püf çıkarım: Bu genelgede İstanbul'daki milletvekillerine sahip çıkılması, **milli iradeye önem verildiğini** ve milli iradeye sahip çıkıldığını gösterir.

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

- **İlk TBMM,** Anadolu'dan seçilen ve İstanbul'dan Ankara'ya kaçabilen milletvekillerinin katılımıyla **23 Nisan 1920'de** açıldı. Mustafa Kemal Paşa, ilk meclise **Ankara Milletvekili** olarak katıldı ve 24 Nisan 1920'de Meclis Başkanlığı'na seçildi.

1- Ulusal iradeyi, vatanın geleceğine hâkim kılmak esastır.
TBMM'nin üstünde hiçbir güç ve makam yoktur.

Püf çıkarım:
- Osmanlı Hükümeti yok sayılmıştır.
- Gelecekte Cumhuriyet yönetimine geçileceğinin göstergesidir.
- **Milli egemenlik *(ulusal egemenlik)*** vurgusu yapılmıştır.

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

2- Yasama (kanun yapma) ve Yürütme (hükümet) yetkileri TBMM'ye aittir *(Güçler birliği ilkesi)*.

Püf yorum: Güçler birliği uygulanmıştır.
Amaç; **Milli Mücadele'de çabuk karar alıp uygulayabilmektir.**

- **Yasama ve yürütme yetkilerinin TBMM'de toplanması, cumhuriyet yönetimine geçileceğinin göstergesidir.**

Püf bilgi:

- Bütün yetkilerin TBMM'nin elinde toplanması demokratik olmamasına rağmen, **olağanüstü şartlar** nedeniyle buna gerek duyulmuştur.
- Meclis, İstiklal Mahkemeleri'ni kurarak **yargı** gücünü de kullanmıştır.

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

3- Hükümet kurmak zorunludur.

Püf yorum:
Kurucu meclis özelliği gösterir.
Yeni Türk Devleti'ne işlerlik kazandırmak amaçlanmıştır

4- Geçici kaydıyla bir hükümet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir.

Püf çıkarım:
Meclisin, **kararlarında bağımsız olması gerektiği** ve **sürekli olacağı** vurgulanmıştır.

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

5- Hükümet işleri, Meclis içerisinden seçilecek bir heyet tarafından yürütülecektir. Meclis Başkanı bu heyetin de başkanıdır.

Püf bilgi:
Meclis Hükümeti Sistemi uygulanmıştır.
Meclis Hükümeti Sistemi; bakanların meclis içinden tek tek seçildiği sistemdir.

6- Padişah ve halifenin geleceği, işgalcilerin baskısı bittikten sonra Meclis tarafından belirlenecektir.

Püf çıkarım: Ulusal egemenlik anlayışına ters olmasına rağmen böyle bir karar alınmasının nedeni, **ortamın böyle bir değişikliğe hazır olmaması ve halkın tepki gösterebileceği düşüncesidir.**

TBMM'NİN AÇILMASI (23 NİSAN 1920)

İlk TBMM'nin;

- **Yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplaması,**
- **İstanbul Hükümeti'nin yaptığı ve yapacağı her türlü işlemi yok sayması,**
- **Hıyaneti Vataniye Kanunu'nu çıkarması,**
- **İstiklal Mahkemelerini kurması,**
- **Ayaklanmaları bastırması,**

otoritesini arttırdığını gösterir.

İLK TBMM'NİN ÖZELLİKLERİ

- ✓ **Milli egemenlik ilkesi** ilk kez gerçekleşmiştir.
- ✓ **Yeni bir devletin kurulmasını sağladığından Kurucu Meclis** sıfatını almıştır.
- ✓ Ancak **milli birlik ve beraberliği zedelememek için "olağanüstü yetkilere sahip meclis"** tanımlaması yapılmıştır.
- ✓ **Ulusal iradeyi vatanın geleceğine egemen kılmak istemesi, Misakı Milli'yi ve İstiklal Marşı'nı kabul etmesi ulusal bir meclis** olduğunu gösterir.
- ✓ **Üyeleri seçimle belirlendiği için ve toplumun her kesiminden temsilcilere yer verdiği için** demokratik bir meclistir.
- ✓ Güçler birliği ilkesini benimsediği için **olağanüstü yetkilere sahip** bir meclistir.
- ✓ Partileşme yoktur, gruplaşma vardır; Müdafaai Hukuk Grubu gibi.
- ✓ **Meclis Hükümeti Sistemi**'ni benimsemiştir; Meclis Başkanı Hükümetin de başkanıdır.

Bir sonraki dersimiz

TBMM'YE KARŞI ÇIKAN İSYANLAR

ABONE OLUN

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni